

## **Boek signaten 338-54**

### **Smeinckslach. Blz. 3.**

Op woensdag den 15<sup>e</sup> post Circumcisionis 1537 hebben Johan Addinck en zijn vrouw Wysse een stuk land genaamd de Smeickslach en gelegen in de buurtschap Delden van het kerspel Vorden voor 6 jaar en tegen 35 goudguldens verpacht aan Claes Scholwich, die dit voor de helft gebruikt als weiland en de andere helft bebouwt tegen de lichte garve.

### **Jebbekinck. Blz. 8.**

Op saterdach den 10<sup>e</sup> voor oculi is verschenen Johan to Brandenborch en heeft Wellemer op Jebbekinck gemaand om zijn schuld van 60 Philips gls per omgaande en volgens recht van schade en rekenschap te voldoen. Sonder argelist.

### **Heykinck. Blz. 8.**

Op dezelfde dag is verschenen Arent Becker om volgens recht van borgstelling beslag te laten leggen op alle onroerende goederen van Jacop op Heykinck, wegens een pachtschuld van 8 Rijnse gulden van Gelbacht Heckerman.

### **Erve Langkamp. Blz. 13.**

06-06-1637, op maandag na Bonifatiusdag is verschenen Henrich Lebbinck om voorlopig beslag te laten leggen op alle roerende goederen van Henric op Langhekamp, en dit vanwege een achterstand van 6 jaar in de jaarlijks afdracht van 4 molder rogge <sup>\*\*\*</sup>, 4 molder voor schapenrecht en nog eens 4 molder volgens herenrecht.

### **Buerkamp. Blz. 13**

06-06-1637, op maandag na Bonifatiusdag is verschenen Derck van Zuelen om voorlopig beslag te laten leggen op alle roerende goederen van Willen tho Buerkamp, vanwege het in gebreke blijven van de jaarlijkse afdracht van 4 molder rogge.

### **De Hege. Blz. 72**

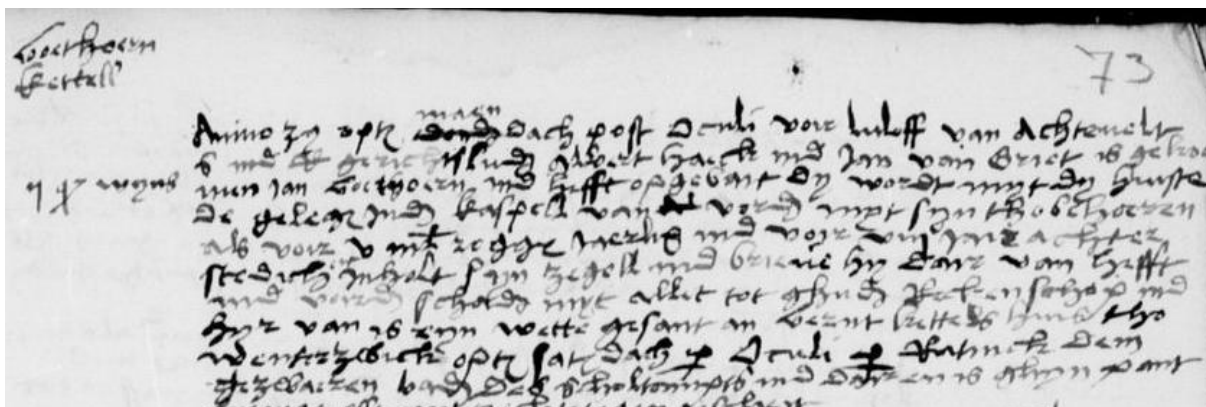
1538, op dinsdag de 15<sup>e</sup> post Laetare Theresa is verschenen Mariken ten Hege met haar zuster Berte en geassisteerd door Ben te Bremer, en vragen beslaglegging op het goed ther Hege met alle toebehoren, vanwege een achterstand in de levering van 12 molder rogge en 2 Rijnse gulden, totaal 45 R. gulden bedragende, en zij mogen deze schade volgens landrecht verhalen. De rentebrief is voorzien van een zegel.

### **Erve de Heghe. Blz. 88.**

Mariken ten Heghe laat beslag leggen op erve de Heghe vanwege achterstallige betalingen door Henrick Smeijnx van 12 mldr rogge in totaal.

### **De Woert . Blz 73.**

1539, op de maandag de 29<sup>e</sup> post Oculi (*vasten zondag*)  
Voor Luloff van Achtervelt en de gerechtslieden Albert Hack en Jan van Braeck is verschenen Jan Boethorn, die beslag laat leggen op het goed genaamd de Woert, bestaande uit een huis en hof met alle toebehoren en gelegen in de kerspel van Vorden, vanwege een jarenlange schuld van 5 mldr rogge jaarlijks zoals destijds op het erve was gevestigd door Bernt Ketell, die deze schuldbrief toen ook heeft gezegeld in zijn huis te Winterswijk op zaterdag 10<sup>e</sup> voor Oculi dag.



### **Buerkamp. Blz. 73**

1539, op de gerechtsdag na Pasen hebben Henrick en Willem Bentick vonnis en recht gesproken over een geschil tussen Derck van Zuellen en Willem Buerkamp, en bepaald dat Jan ten Buerkamp 14 molder rogge schuldig is aan Willem ten Buerkamp en dit dient te voldoen in mei.

### **Erve Ockhorst. Blz. 93. (warnsveld)**

Anno 1539 op Circumcisionisdag is verschenen Henrick van Brockhuis en verklaart voor zichzelf en zijn erven en met instemming van zijn voogd Johan van Lanckbarghe dat hij per komende Petri ad cathedram voor 8 jaren heeft verpacht aan Henrick van Steynbargen en diens erven zijn alinge eigendom erve en goed met alle toebehoren genaamd de Ockhorst, zoals hij had geërfd van zijn overleden moeder.

### **Kleijne Brandenborch. Blz 122.**

1540, is verschenen Johan Aetsack en vraagt het gerecht om de heer Evert van Heeckeren van Ruurlo te manen per omgaande de rente van 4 molder en een schepel rogge te voldoen die hij jaarlijks schuldig is uit het goed Kleijne Brandenborch in Vorden.

### **Ter Horst. Blz. 129.**

1540. Ter zake van Hayo van Ripperda getuigt Henrick ter Horst dat hij het goed ter Horst gepacht en aangenomen heeft van Bernt van Hackfort in zijn hoedanigheid van voogd van de kinderen van zijn overleden broer, die dit destijds had aangenomen van de overleden Coen van Zelbach en na diens dood had gepacht van Hayo van Ripperda. Getuigt tevens dat het huis op dit erve was gebouwd in opdracht van Coen van Zelbach.

Warner Woolderinck getuigt dat zijn vader het goed de Lutteken Horst van niemand anders had aangenomen dan van de overleden Marie van Eck, de moeder van voorgenoemde Hayo Ripperda.

### **Roterdinck. Blz.134**

1539, op de maandag Philippi at Jacobi is verschenen Philips Welmers en verklaart voor hemzelf en zijn erven dat hij jaarlijks aan Thonnis op Roterdinck en diens vrouw Mechteld en erven 100 \*\*\*\*\* schuldig is, te betalen voor Allerheiligen, waarvan hij jaarlijks 30 gulden, 3 molder rogge, kost en inwoning geeft, met de belofte hen bij ziekte te verzorgen.

### **Erve Paradijs. Blz. 141.**

06-09-1540, is verschenen de Drost Bernt van Hackfort en geeft te kennen dat hij gerechtelijk beslag laat leggen op het erve en goed Paradijs in het kerspel van Vorden, aangezien de eigenaar Derck van Zuellen hem jaarlijks 54 gulden en 1 ½ goudgulden schuldig is en hij de schade volgens akte op het genoemde erve mag verhalen.

### Isseren stukke.

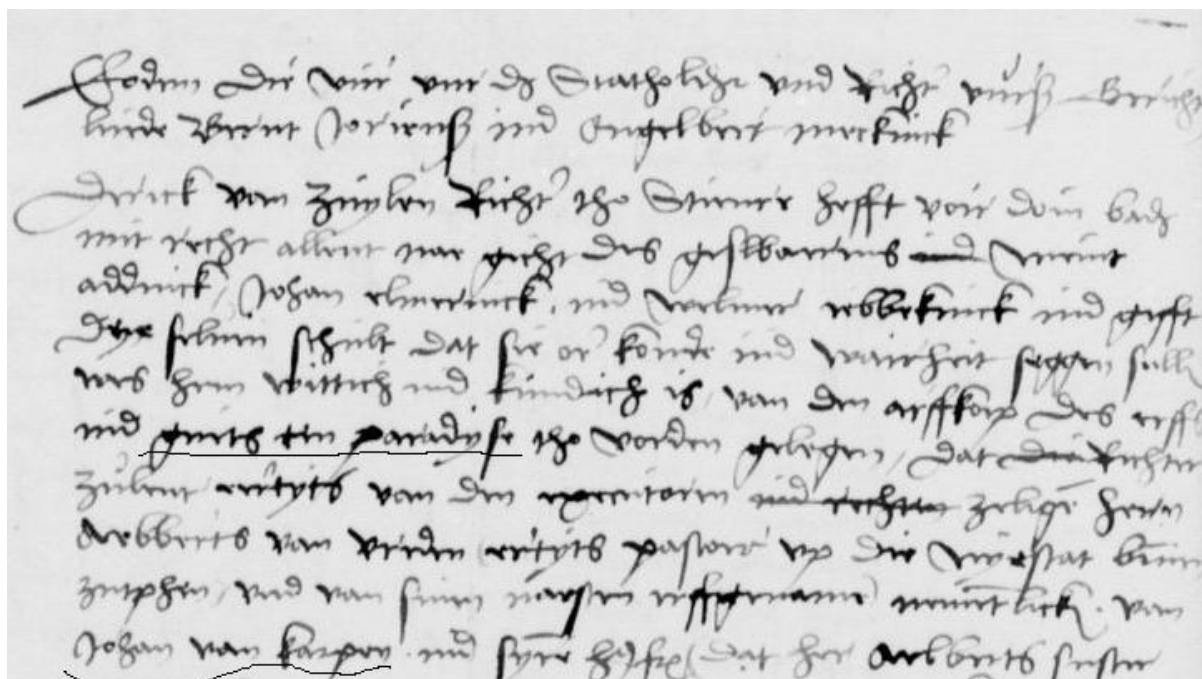
1541, Henrick Smeijnx heeft zich *laten en leiden* (opgeëist) in een stuk zaailand van omtrent 4 mldr genaamd het Isseren stuk, nu in gebruik bij Tonis Kistemacker en gelegen in de Smeijnx Enck van de buurtschap Delden van het kerspel Vorden, grenzend met de ene zijde aan het Hamminck stuk en de andere aan Jacob Enserinck's Camp, en met het ene einde aan Roerdincks \*\*\*\* en het andere aan Hamminck grote hofstede.

1541, ten gunste van Henrick Smeijnx wordt getuigd dat het achterste Isseren stuk gelegen in de Smeijnx of Deldensche Enk, ook wel genoemd het Smeijnx Isseren Stucke en ongeveer 4 molder groot, altijd gebruikt, verpacht en verpand is geweest door wijlen Egbert Smeijnck, en dat na zijn dood het zelfde achterste Isserenstuk voor 30 of 31 jaren in gebruik is geweest bij zijn landheren van het Hamminck voor ongeveer 10 molder rogge per jaar.  
Noot BW: Liten of Laten: Cijns -of thinslieden die als onvrijen het land in gebruik hadden van de grondheer en daarvoor cijns of tijns betaalden.

### Boek signaten 0338 55.

#### Erve Paradijs. Blz. 35

26-12-1544, op maandag na de heilige Kerstdag verklaart Derick van Zuelen, richter van Steenderen, dat hij het goed Paradijs gelegen te Vorden destijds gekocht heeft van de executoren van Albert van Vreden, pastoor op de Nieuwstad in Zutphen, en van diens naaste erfgenamen Johan van Kerpen en echtgenote Gertrudt van Keije (de zuster van Albert van Vreden) en hun zoon Thomas van Kerpen.



#### Winnekinckforde. Blz.43.

1545 op de maandag na Laetare (Laetare = Halfvasten). Welmer op Winnekincksforde en zijn vrouw Greta zijn verschenen voor stadhouder en rechter Thomas Weert en de gerechtsluiden Roloff Swirck en Evert Avercamp, en verklaren dat zij inderdaad 2 gouden guldens en 12 vlaemkens of andere munten van gelijkwaardige waarde schuldig zijn aan

Mechtelt de weduwe van Goessen Balinx en haar erven, dat zij hiervan nog de helft moeten betalen en dat zij daarvoor indertijd hun goederen als onderpand hebben gegeven.

***Toelichting Wildenborg rond 1540.***

*Door het overlijden van Joachim van Wisch in 1541 stief de mannelijke lijn van Wisch uit en wordt zijn zuster Ermgard, getrouwd met George graaf van Limborch tot Stirum eigenaar van de Wildenborch.*

*Door haar Spaansgezinde houding werd er echter beslag gelegd op haar Gelderse goederen en dus ook op de Wildenborch. Haar kleinzoon Joost van Limburg Stirum heeft daarna zijn intrek genomen op het kasteel de Wildenborch en wordt in de gerichtssignaten Jorrien genoemd.*

**Wildenborch. Blz. 53 en 54.**

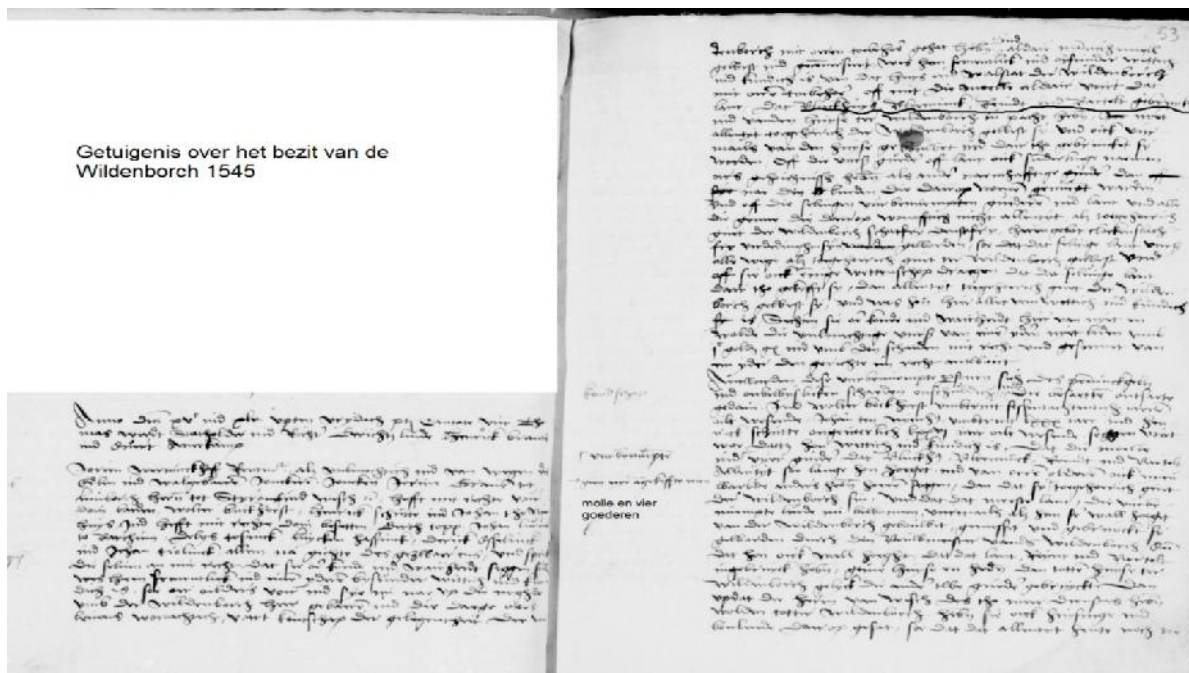
Anno 1545 op de vrijdag na Cantate ( 5<sup>e</sup> zondag na Pasen).

Voor de stadhouder en rechter Thomas Weertt en de gerechtsluiden Henrick Brants en Evert Avercamp zijn verschenen Jorren Warninckhof als rentmeester en gevolmachtigde van de edele en welgeboren Joncker Jorrien Graaf tot Limborch, heer tot Stirum en Wisch en verder de getuigen Wolter Buckhorst, Henrick Schutte en Johan tho Nijehuis, Gerrit Topp, Johan Leunck to Berghuis, Delys Tesinck, Luijcken Hassinck, Derrick Esselinck en Johan Tiolinc, die bevestigen dat de molen, het Blockhuis, Bloeminck en de goederen die Reijnt en Bartolt in gebruik hebben geen nieuw aangekocht deel van Huis de Wildenborch zijn, maar dat het nieuwe land dat voornoemde lieden nu bewonen door de bouwmeester van de Wildenborch is gebouwd, die zich daarop zelf als bewoner gevestigd heeft. Op het land dat Reijnt en Bartolt nu in gebruik en in pacht hebben van Huize de Wildenborch stonden geen huizen, net zo min als op de twee andere goederen die zij gebruiken. Daar de heren van Wisch meer lenen wilden hebben tot bezit van de Wildenborch hebben zij daarop huizen gezet en verpacht aan boeren, zo dat alles tot aan de beek nu aan de Wildenborch toebehoort. Getuigen verklaren tevens dat het genoemde land of goederen en de daarop woonachtigen altijd vrij zijn geweest van schatting, diensten, klokkluiden en herengeboden en dat zij als onderdanen van het Graafschap vrij waren van afdracht uit de Wildenborchse goederen en nimmer iets door de drosten of scholten geboden of verboden zijn. En dat al de gene die een ongeval kregen en de halve vrijheid verlangden deze ook kregen en altijd beschermd waren wanneer zij binnen de "Wildenborchse Dijck" (= de buurtschap W.) en de Wildenborchse goederen waren.

De vandaag tot dit gerecht komende getuigen is ook naar hun leeftijd gevraagd: Derick Esselinck tussen 40 en 50 jaar, Johan Tiolinc ongeveer 50 jaar, Gerit Topp ongeveer 70 jaar, Johan Leunck 50 jaar, Derck Tesink denkt ongeveer 50 jaar te zijn en Luijcken Hassinck ongeveer hetzelfde, Wolter ten Bockhorst 45 of 48 jaar, Henrick Schutte 76 jaar, Johan ten Nyehuis 80 jaar, en zij verklaren allen de waarheid te hebben gesproken en kundig en wettig te zijn.

*Betekenis halfvrij: Een horige was een halfvrije. Hij was geen slaaf maar was wel gebonden aan het land van hun beschermheer. Horigheid betekent dan ook "aan de grond gebonden". Zij mochten niet verhuizen. Niet alleen de horige boeren maar ook hun kinderen waren aan het land gebonden.*





Getuigenis over het bezit van de Wildenborch 1545

**Erve Noerdwick. Blz.55.**

1545, Is verschenen Johanna de weduwe van Harmens ten Noerdwick, hierbij geassisteerd door haar zoon Thomas ten Noerdwick, en bekent dat door de dood van haar man onlangs het recht van pacht is beëindigd van het erve en goed Noerdwick gelegen in de buurtschap van Linde, kerspel Vorden. Comparante verklaart voor dit gerecht en voor Henrick Ontstedinck, Sander Schimmelpennick en Andries van Zuythloen dat zij en haar zoon de pacht van het erve en goed Noerdwick met alle rechten en toebehoren zal voortzetten. Hierop bevestigt het gerecht dat alle erfgenamen en inwoners van de marke van Hengelo hiermee akkoord gaan.  
(met erfgenamen worden die van de marke bedoeld)

**Erve Lentinck. Blz. 55.**

1545, zijn verschenen Bernt van Hackfort en zijn vrouw Margrietha van Egmont en verklaren jaarlijks schuldig te zijn aan Cornelis Heijnck en erven 11 zilveren daalders uit diens eigendommelijke erve het Lentinck gelegen in de buurtschap van Mossel, kerspel Vorden.

**Erve Leemrijse. Blz. 65.**

1545, zijn verschenen Egbert ten Leemrijse en zijn vrouw Berthe en bekennen voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan Andries Barmentlo en zijn vrouw Rense twee gouden gulden uit hun goed-de Leemrijse gelegen in de buurtschap van Linde, kerspel Vorden. Af te kopen met 24 zilveren guldens.

**Erve Lebbinck. Blz. 65.**

1545, zijn verschenen Bernt van Hackfort en zijn vrouw Margrietha van Egmont en verklaren voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan het St. Annen Gilde in de Walburgiskerk te Zutphen 14 molder rogge uit hun eigendommelijke erve het Lebbinck gelegen in de buurtschap van Linde, kerspel Vorden.

**Erve Klein Garmel. Blz. 68.**

1545, zijn verschenen Joachim Horstinck en zijn vrouw Anna van Zuelen en verklaren voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan de weduwe van Johan van Lumme 5

Jochem daalders uit hun goed genaamd het Klein Garmel gelegen in de buurtschap van Mossel, kerspel Vorden

#### **Stuk land het Moers. Blz. 93**

1546, is verschenen Willem Muller en bekend voor zichzelf en zijn erven dat hij jaarlijks schuldig is aan Johan Vrosinck en erven 3 Rijnse guldens uit zijn stuk land genaamd het Moers van het Kerves stuk gelegen in de kerspel van Vorden.

#### **Land de Marschmaete. Blz. 113.**

1546, zijn verschenen Herman Enserinx en zijn vrouw en voornoemde Herman ook voor Albert Enserinx, die door ongesteldheid niet in staat was om te komen, en verklaren voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan Herman Kremer, zijn vrouw Anna en erven 3 Rijnse guldens uit hun stuk land de Marsmaete genaamd en gelegen in de buurtschap Delden van het kerspel Vorden, grenzend met de ene zijde aan Ripperda's land en met de andere aan de marke en met het ene einde aan de Marschstraat en de andere aan het de Kattenpoel.

#### **Erve Paradijs. Blz. 156.**

1547, op donderdag post Laetare (Halfvasten) is verschenen Gerdrutt van Keije de weduwe van Johan van Kerpen, en bekend zij destijds voor zichzelf en haar zoon Thomas van Kerpen als naaste erfgenamen haar broer Albert van Vreden pastoor op de Nieuwstad in Zutphen in 1544 voor een geldsom hebben verkocht en daarmee op- en overgedragen aan Derek van Zuelen, zijn vrouw Johanna Ketels en erven het erve en goed genaamd het Paradijs dat met alle toebehoren en rechten is gelegen in de buurtschap Veldwijk van het kerspel Vorden. Laatstgenoemden beloven, indien nodig, daarvoor een betere vestenis (*onderpand of hypotheek*) te verstrekken. Het goed is en blijft verpacht aan Johan de boer op Paradijs en heeft een jaarlijkse last van 6 gouden guldens en 2 molder rogge.



#### **De Warnerskamp. Blz.158.**

1547, op donderdag 10 mei zijn verschenen Arent Haskinck en zijn moeder Janna en bekennen voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan Lubbert Woeltgens, zijn vrouw Mechtelt en erven 5 gouden Rijnse guldens uit hun stuk land genaamd de Warnerskamp gelegen in de buurtschap van Delden, kerspel Vorden, grenzend met de ene zijde aan de Enserinck Enk en de andere aan de Burler Enk en met het ene einde aan het Burlerveld en het andere aan het Enserinckveld.

#### **De Morsslach. Blz. 158.**

Op dezelfde dag zijn verschenen Herman Enserinck en zijn zoon Arent Enserinck, die vastleggen dat Arent Haskinck hen jaarlijks 1 gouden Rijnse gulden of ander geld van vergelijkbare waarde schuldig is uit zijn stuk land genaamd de Morsslach en gelegen in de buurtschap Delden van kerspel Vorden, met de ene zijde grenzend aan de Marsstraat en de andere aan Lubbert van Vendt's maethe.

#### **Erve Aldercamp. Blz. 160.**

1547, op de zaterdag 13 mei na Hemelvaartsdag zijn verschenen Jan to Aldercamp en zijn vrouw Wendele en bekennen voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan zijn broer Derck to Aldercamp en zijn erven zeven zilveren Joachim daalders uit hun erve en goed Aldercamp, met alle toebehoren en rechten gelegen in de buurtschap Delden van het kerspel Vorden. Vrij van lasten, behalve 10 guldens jaarlijks en af te lossen met 50 Joachim daalders.

**Erve Roerdinck. Blz.162.**

1547, op de zaterdag 13 mei na Hemelvaartsdag zijn verschenen Herman Roerdinck en zijn vrouw Henna en bekennen voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan Stiera van Regtere de weduwe van Frans Grootenhuis 2 Joachim daalders en 2 molder rogge uit hun erve en goed Roerdinck gelegen in de buurtschap Delden van het kerspel Vorden en alles af te kopen met 50 zilveren Joachim daalders.

**Erve Hamminck. Blz. 163.**

1547, op de maandag post Maria Magdalena zijn verschenen Thonis Kistemacker de jonge en bekend voor zichzelf en zijn erven dat hij jaarlijks schuldig is aan Albert ter Havick, zijn vrouw Alijtt en erven 9 goede enkele zilveren Joachim daalders uit zijn eigendom het halve Hamminck, waarvan de andere helft aan zijn broer toebehoort, met alle toebehoren liggende in de buurtschap van Delden, kerspel Vorden. Vrij van lasten, behalve de tiende en af te kopen met 80 daalders.

**Land het Teickgoir. Blz. 183**

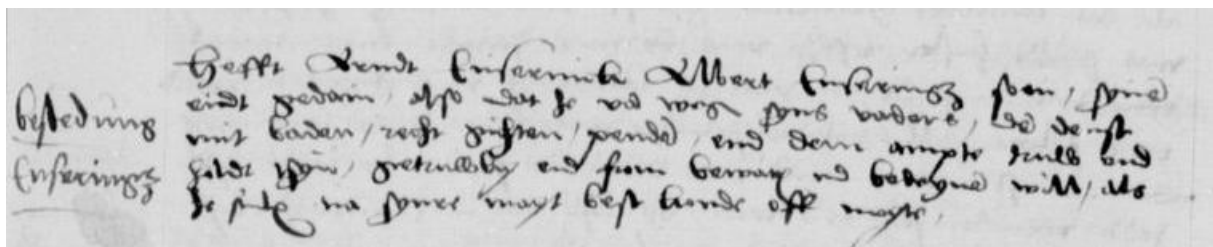
1548, op vrijdag post Anthonij zijn verschenen Johan then de Bonwind op Aldercamp en zijn vrouw Wendele en bekennen voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan Eefke, Lambert, Johan, Engbert en Anna, de nagelaten kinderen van Arnt en Fenne van Holte, 3 Joachim daalders uit hun stuk land genaamd het Teickgoir gelegen in de buurtschap van Delden, kerspel Vorden.

**Erve en goederen Swaeffkinck. Blz. 183.**

1548, zijn verschenen Gertje tho Graffel de weduwe van Gerrit Witsinger geassisteerd door haar zoon Goessen tho Graffel, en voorgenoemde Goessen ook voor zichzelf. Zij bekennen dat zij jaarlijks schuldig zijn aan Henrick ten Velde en zijn vrouw Bertje, en aan Henrick ten Velde de jonge en zijn vrouw Berta 10 goede daalders uit hun erve en goed Swaeffkinck, gelegen met alle rechten en toebehoren in de buurtschap Linde van het kerspel Vorden, zoals zij heeft geërfd van haar oudste zoon Henric Bainck en waarvoor zij diens weduwe en haar minderjarige dochters Jenneken en Withem en zoon Wanner Luinck nog een bedrag zal moeten betalen.

**Eedaflegging. Blz. 188.**

1548, op zaterdag de 27<sup>e</sup> februari heeft Arendt Enserinck, zoon van de drost Albert Enserinck, de eed afgelegd en verklaard dat hij net als zijn vader de dagvaardingen, vonnissen en beslagleggingen en verder alles wat er in zijn ambt wordt verlangd naar beste weten zal uitvoeren.



Handwritten Dutch text from a document, likely a sworn statement or legal record. The text is written in a cursive script and includes names like 'Albert Enserinck' and 'Arendt Enserinck'. It appears to be a sworn statement or a legal declaration, mentioning various legal terms and names.

**Erve de Wordt (Voort). Blz. 204.**

1548, op zaterdag 4 mei zijn verschenen Willem Muller en zijn vrouw Jenneken en bekennen voor henzelf en hun erven dat zij jaarlijks schuldig zijn aan Henrick Kranenborch de jonge en zijn vrouw Ines 5 enkele Rijnse guldens uit hun eigendommelijke halve erve en goed de

Wordt. Deze hofstede is met alle toebehoren gelegen in de buurtschap van Mossel, kerspel Vorden.

### Toelichting

Archief van het Scholtambt Zutphen (1462-1811)

Bron: Gerichtssignaten. Archiefnummer: NL-ZuRAZ-0338-54/55.

Kerspel Vorden akten 1538-1550

Website scans: <http://www.regionaalarchiefzutphen.nl/>

**Borg of onderpand:** Een goed dat in handen valt van de schuldeiser, aan wie iets is toegezegd, bij niet nakoming van de toezegging.

**Gemeente:** ongecultiveerde markegronden, voor gemeenschappelijk gebruik.

**Kerspel:** kerkelijke gemeente of parochie, ook wel middeleeuwse landgemeente.

**Minuut:** vastgestelde (klad)versie van een akte.

**Opdracht:** de daadwerkelijke overdracht van onroerende goederen.

**Protocol:** Register waarin (minuten van) akten zijn genoteerd.

**Regest:** beknopte samenvatting van een akte of oorkonde.

**Rentebrief:** schuldbrief.

**Richter:** belast met de lage en vrijwillige rechtspraak en het plaatselijk bestuur (tegenwoordig kantonrechter, notaris en burgemeester).

**Richterambt:** rechtskring op het platteland onder leiding van een richter.

**Scholt:** belast met opsporing en vervolging van strafbare feiten en handhaving van de openbare orde, fungeerde als voorzitter van het gerecht en zorgde voor de ten uitvoerlegging van de vonnissen.

**Scholtambt:** de lokale bestuursvorm van vóór 1794 (de Franse tijd), waarbij ordehandhaving en rechtspraak verenigd waren. De Scholtambt Zutphen omvatte de richterambten Warnsveld/Wichmond, Almen/Gorssel en Vorden.

**Tuchtigen:** begunstigen/vruchtgebruik toekennen.

**Vestenisse:** bevestiging of bekrachtiging, waarbij iemand in bezit wordt gesteld van onroerend goed of een daarop gevestigd zakelijk recht (< veste: bevestiging van hetgeen in een akte beschreven staat).

**Voluntaire rechtspraak (personen- of familierecht):** hierbij is geen sprake van een geding maar van een overeenkomst tussen partijen door middel van een gerechtelijke vaststelling of verklaring.

**Vruchtgebruik:** Het recht om een goed waarvan men geen eigenaar is te gebruiken en de vruchten daarvan te innen alsof men zelf de eigenaar was, met de verplichting ervoor te zorgen zodat het goed zelf in stand blijft.

**Er gelden geen beperkingen op het gebruik van deze transcriptie, behoudens volledige bronvermelding.**